

Вяра

20.05 по светския, †07 май по църковния календар - Възпоменание за явилото се небесно знамение на честния и животворящ Кръст Господен. Св. мъченик Акакий

Възпоменание за явилото се небесно знамение на честния и животворящ Кръст Господен († 351 г.)

След кончината на първия християнски, благоверен и благочестив цар Константин Велики, царския престол заел синът му Констанций, който изпаднал в злочестивата ерес на Арий, похулваща Сина Божий. Тогава за посрамване на злочестивите еретици, за уверение на неверните и утвърждаване на православните, в светия град Иерусалим се явило дивно знамение: в Деня на Света Троица, на 7 май, в третия час на небето се появило изображение на честния кръст Господен, сияещо с неописуема светлина като най-ярък слънчев лъч, което видял целият народ, поразен от голям ужас и удивление. Това знамение на кръста започвало над светата Голготска планина, където бил разпнат нашият Господ, и достигало до самата Елеонска планина, отдалечена на около петнадесет стадия от Голгота. Красотата на кръста, напомняща разноцветна дъга, била толкова дивна, че привличала погледите на всички. И всички люде, дори да били започнали някаква работа или пък се намирали по домовете си, оставили делата си, излезли навън и с внимание и страх съзерцавали пречудното знамение. След това многобройните тълпи от

жители на Иерусалим, преизпълнени от това божествено видение със страх и радост, с дълбоко умиление и сърдечна топлина побързали да идат в светата църква: всички старци и юноши, мъже и жени, дори с кърмачета на ръце, а също и безбрачни девизи, заключили се в безмълвие - и те излезли от къщите си и се устремили натам, и изобщо хора от всяка възраст и съсловие, жители на Иерусалим, странници и чуждоземци, православни християни и друговерци. И всички единодушно със силен глас славели Иисуса Христа, нашия Господ, Единородния Син Божи, истински Бог от истинския Бог, Промислителя на велики чудеса.

Тогава невярващите еретици, враговете и хулители на Христовото Божество се преизпълнили със срам, виждайки в явяването на кръста тая велика, Божествена слава и сила на Христа Господа, уверили се от самата действителност, че християнската вяра е права, истинска и благочестива и предлага на вярващия не научени от човешката външна мъдрост слова, а се утвърждава върху откровението на Светия Дух и благодатта и е засвидетелствана от небесни знамения и чудеса. Светейшият Иерусалимски патриарх Кирил известил с послание цар Констанций за чудното явление на знамението на кръста и го увещавал да се обърне към православното учение. А Ермий Созомен свидетелства, че чрез това явление на светия кръст на небето мнозина иудеи и елини дошли в истинската вяра и като пристъпили с покаяние към Христа Бога, приели свето кръщение. И всички благочестиво прославяли Христа, Единосъщен и Съвечен на Отца и Светия Дух. А ние, като изповядваме неизповедимата Му сила, явена с кръста, превъзнасяме с благодарната си хвала нашия Господ Бог и се покланяме на подножието на нозете Му - светия кръст, умолявайки по Божието милосърдие при страшното второ Свое пришествие Христос да ни сподоби да съзрем с радост и с надежда за спасение явяването на небето на

“знамението на Сина Човечески”, светия Кръст, и с него като с ключ да отвори пред нас дверите на Царството Небесно, както някога рая пред благоразумния разбойник, и да присъедини и нас към благословените Си овци во веки. Амин.

Тропарь Креста, глас 8:

Креста Твоего образ ныне паче солнца возсия, егоже от горы святыя даже до лобнаго места простерл еси: и в нем Твою Спасе, крепость уяснил еси, сим укрепляя и верныя наша цари: яже и спасай выну в мире, молитвами Богородицы Христе Боже, и спаси нас.

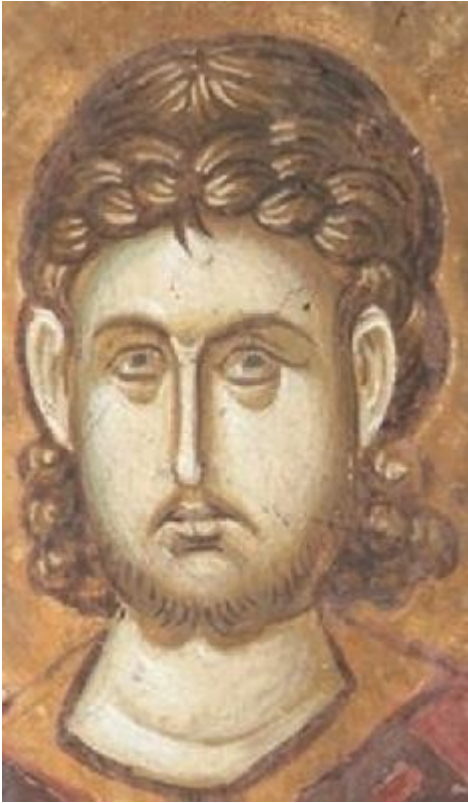
(По-силно от слънцето възсия образът на Твоя Кръст, който си разпрострял от светата планина дори до лобното място и в него си явил Твоята сила, Спасителю: укрепявай с него и нашите верни царе, които избавяй в мир по молитвите на Богородица, Христе Боже, и спаси нас.)

Кондак, глас 4:

Отверзый небеса заключенная, на небеси пресветлыя лучи, на земли возсия пречистый Крест: темже сияний его действия приемше, к незаходимому наставляемся свету, и во бранех имамы его, оружие мира, непобедимую победу.

(Отворил заключените небеса, с пресветли лъчи просия над земята пречестният Твой Кръст; приели действието на неговото сияние, се поучаваме в незалязващата светлина, и в битките той ни е оръжие на мира, наша непобедима победа.)

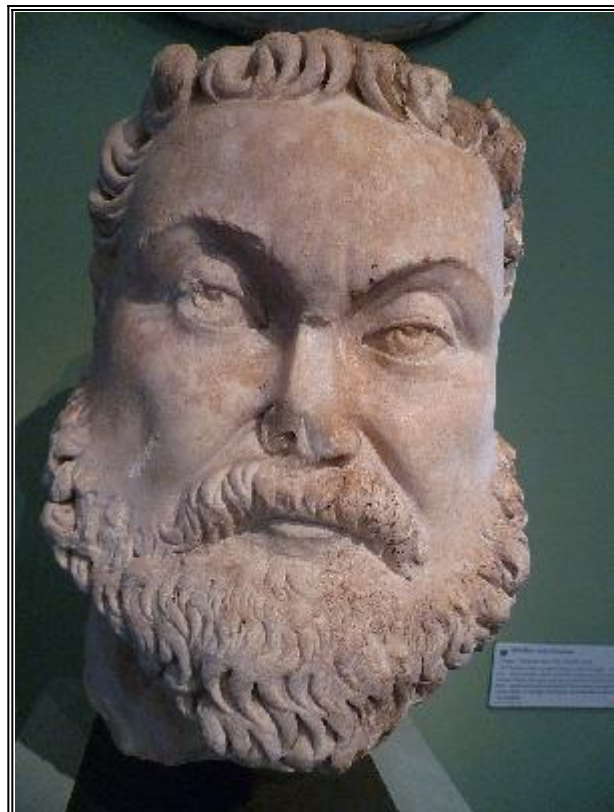
Страдание на свети мъченик Акакий († 303 г.)

*Свети мъченик Акакий.
Фрагмент от стара
стенорис. Косово. Сърбия*

Свети Акакий пострадал за изповядването на Христовото име при царуването на Максимиан, по време на третото гонение на християните, започнато от този император по дяволско внушение.

Свети Акакий бил роден в Кападокия, воин със звание стотник и служил в мартисийския полк под командването на воеводата Фирм.

Скулптурен портрет на император Марк Аврелий Максимиан (управлявал от 285 г. до 305 г.). Археологически музей на Тулуза

По това време цар Максимиан заповядал да бъдат издирвани християни не само в градовете, но и сред воините; и ако сред тях имало някой да вярва в Христа, той трябвало да бъде предаден на съд и мъчения; ако пък не се подчинявал на царския указ, трябвало да бъде предаден на смърт.

Заради това разпореждане воеводата призовавал при себе си всеки воин и го разпитвал каква е вярата му: и ако някой от воините му вярвал в Христа, той по всякакъв начин - и с ласкателства, и със заплахи - го принуждавал към идолопоклонство. Като действал така, прельстил в езичество мнозина неукрепнали във вярата и боязливи християни.

Когато Фирм призовал при себе си стотника Акакий, той открито казал:

- Сред християни съм роден и християнин ще остана;

свидетел за това нека ми бъде Сам Господ Иисус Христос; не само баща ми и майка ми, но и моите деди и прадеди са били християни, затова християнин ще остана и аз.

След тия думи на светеца, Фирм започнал да го увещава към идолопоклонство с ласки и със заплахи; три пъти той го призовавал при себе си и го уговарял да изпълни царската наредба. Обаче като видял, че Акакий остава непреклонен, Фирм заповядал да го оковат и отпратят при военачалника Вивиан.

Когато военачалникът Вивиан седял в съдилището и разпитвал други Христови изповедници, към него се приближил коментарисият Антонин и казал:

- Вчера полковникът на мартисийския полк Фирм окова стотника си Акакий и сега го праща при тебе, понеже Акакий не се подчинява на царския указ и изповядва християнската вяра.

Акакий веднага бил изправен на разпит пред военачалника.

Той го запитал:

- Как ти е името?

Светецът отговорил:

- Въжделено за мене и за всичките ми близки е името, което произлиза от славното Христово име - наричам се християнин; но сред човеците се именувам Акакий.

Военачалникът казал на това:

- Според името е и нравът ти, защото си зъл, понеже не се подчиняваш на царската заповед!

Светецът отговорил:

- О, воеводо! Говориш лъжа и неправилно тълкуваш смисъла на името ми, защото Акакий означава "незлюбив". С това име се наричам по справедливост, защото не искам да съм съпричастен с дяволската злоба, която пролива човешка кръв.

Воеводата казал:

- Откъде си научил такива неразумни слова?

Светецът рекъл:

- Роден съм в Кападокия; оттук са мнозина мъченици за Христовото име и аз самият съм виждал чудеса, които стават при кончината на светците поради благодатта и силата, дарувана от Господа; виждал съм как гробовете и честните им мощи дават изцеление на много болни. Затова искам да съм подражател на тези свети мъченици, а не на вас, и не се подчинявам на нечестивите ви закони, които заедно с вас ще погинат.

Тогава воеводата казал на светеца:

- Не мисли, че малко ще бъдеш мъчен. Заради високомерието и празните си думи заслужаваш голямо наказание; но ако искаш да се избавиш от него, отречи се от християнската вяра и изпълни царската заповед; поклони се на боговете, по милостта на които царуват и удържат победи над враговете си императорите; посвени се и от мене, седящия на това съдилище; не се смятай за по-умен от другите и не се надявай на човека, наричан Христос, Който, казват, бил предаден на мъки и по закон осъден на смърт.

На това светецът отговорил:

- Заблуждаваш се, съднико, като говориш така, и много грешиш, заслепен от сатаната, защото царете царуват и удържат победи не по милостта на вашите богове, а по

промисъла и волята на нашия всеблаг Господ. А когато казваш, че уж се уповавам на човек, предаден на мъчения и осъден на смърт, знай, че това е нашият Господ Иисус Христос, Синът Божий, Който заради спасението на нас, грешните хора, е дошъл на земята и станал човек, оставайки Бог истинен; нашият Господ Иисус Христос по някакъв дивен и неописуем начин е приел нашето естество; как е станало това, ти не само не ще разбереш, но и няма да чуеш, ако преди това не станеш християнин. Христос Господ, бидейки Бог истинен, както казах, бидейки Слово, съпребиваващо с Отца и предвечно заедно с Отца, в благоугодно Нему време извършил делото на спасението ни и така ни е избавил от робството на врага дявола, който ни е завидял от началото на времената.

На тия думи на светеца военачалникът казал:

- Ако царете са неугодни на твоя Христос, защо не ги наказва със смърт, щом казваш, че е Бог Всемогъщ?

Светецът му отговорил:

- По това и ти трябва да познаеш Неговото безгранично милосърдие и безпределна сила, задето, поругаван от вас, Той не ви умъртвява, дълготърпеливо очаквайки вие, елините, да се покаете и да въздадете подобаващата на Бога чест на Него, а не на бесовете. Той търпи дълго и затова, за да могат избраните Му раби, възлюбените Му да явят пред очите на всички човеци своя славен подвиг. Ако нашият Бог би ви погубил скоро, щяхте да погинете навеки и Неговите раби нямаше да се явят пред света; не би била явена на човеците и силата на Неговата благодат. Как би се прославил нашият Владика, ако не явеше дълготърпението Си към големите ни грехове? Затова сега ви оставя без наказание; но вие, които презирате дълготърпението Му, пребивавате в нечестията си и се гневите на нас, невинните, и ако не се покаете, ще си приготвите погибел, и ще потънете в нея поради беззаконията

си; а ние пък, които познаваме силата и могъществото на нашия Бог, търпеливо понасяйки страдания заради името Му, ще получим от Него вечен блажен живот; славата Му ще бъде явена също и на онези, които познаят заблуджението си, които се покаят и поправят живота си.

Учуден от този благоразумен отговор на мъченика, военачалникът Вивиан го запитал:

- Учил ли си това, че така мъдро ми отговаряш; справедливо казваш, че животът на човека е в Божиата власт, в Неговия промисъл и дълготърпение.

Светецът отговорил:

- От това обстоятелство, че аз, който не съм се обучавал на книжна мъдрост, отговорих така, ти трябваше да познаеш силата и благодатта на нашия Бог, властващ над целия свят; защото Самият Бог говори с устата на рабите Си, на което и вие, смятащите се за премъдри, се чудите. И от самото начало, когато нашият Господ е пожелал да възвести Евангелието на цялата вселена, Той е избрал за проповед не знатни и богати хора, не мъдри философи и сладкодумни оратори, а рибари и митари, прости и без имот. Сторил е така, за да може непостижимата Му сила и превъзхождащата всеки разум премъдрост да бъде позната в онези, които Самият Свети Дух невидимо е учил и наставлявал.

След тия думи военачалникът казал на светеца:

- Остави многословието си и ми отговори на въпроса: известен ли ти е царският указ, който повелява на вас, християните, или да принесете жертва на боговете, или да приемете тежки мъки? Кажи ми: ще се подчиниш ли на царската заповед, ще принесеш ли жертва на боговете?

Светецът рекъл:

- Още на воеводата Фирм, който ме разпитваше преди тебе, заявих, и то неведнъж, че съм християнин; което казах на Фирм, казвам и на тебе - християнин съм и на скверните ви бесове не ще принеса жертва.

Тогава военачалникът казал:

- Жал ми е за младостта ти, понеже нямаш повече от двадесет и пет години, и уважавам званието ти на стотник, затова съвсем не бих искал да те мъча. Но ако упорстваш в нечестието си, ще ме принудиш да те предам на най-жестоки изтезания.

На това светецът отговорил:

- Не безумие, а най-благоразумното и богоугодно дело е да не оставям вярата в Единия истински Бог, моя Създател, по волята на Когото съществувам до ден-днешен.

Военачалникът казал:

- Как така говориш, че Бог е Един? Току-що ти изповяда Христос, Божия Син. Но ако вашият Бог има Син, равен Нему, трябва да признаваш двама богове - един Бог Отец, и друг - Бог Син. А щом имате два бога, защо сега ми изповяда само един Бог? Виждам сега, че се заблуждаваш и ме лъжеш, защото сам си противоречиш.

Свети Акакий отговорил така:

- Вярвам и се надявам на моя Господ Иисус Христос, разпнат при Пилата Понтийски, че със Своя Свети Дух ще ме вразуми и ще ме научи да ти отговоря на тоя въпрос, защото въпросът ти защо ние, назовавайки двама, признаваме само Един Бог, е труден и не е леко да се разреши. Но ти казвам, че ние, християните, не само Отца и Сина, но и Светия Дух изповядваме като Бог истинен. В тия три имена са три Лица,

но едно Божество и сила. Ние признаваме Един Бог, заедно със Словото и Светия Дух, защото не подобава на Бога да бъде без Слово и Животворящ Дух. За да поясня думите си, ще ти посоча и пример: ето, царят, когото ти наричаш владика, а аз - човек, се нарича Максимиан; той има син Максенций. Те са двама, но имат едно естество - човешко, и царството им е неразделно; синът се почита заради отеча, отецът се прославя заради сина; подобно на това мислим и за Бога, понеже божествената същност на Отца, Словото и Духа Свети е една и съща и никога не се променя, тъй като почитаният от нас Бог е един.

Воеводата казал на светеца:

- Неведнъж ти казах да говориш само по същество; ти пък с тия суетни слова само се отклоняваш от въпроса на нашата беседа. Последен път ти предлагам - принеси жертва на нашите богове, по волята на които съществува светът; ако ли пък не изпълниш заповедта ми, повече няма да търпя неподчинението ти.

Светецът рекъл:

- Не се надявай да ме уплашиш с мъчения; ето, тялото ми вече е готово да приеме рани; мъчи го колкото искаш. Но мислите и сърдечните ми убеждения нито ти, нито царят, нито бесовете ви, на които се покланяш, и никой друг никога не ще промени и не ще насочи към злото.

Тогава военачалникът, разгневен, заповядал да вържат светеца гол за четири стълба и да го бият без милост със сурови волски жили отначало по гърба, а после и по корема. При това казал:

- Да видим дали неговият Бог ще му помогне!

Дълго изтезавали така мъченика и воините, които го

мъчили, се сменяли няколко пъти, а земята се обагрила с кръв. Но страдалецът не казвал друго, освен:

- Христе, Спасителю мой! Помогни ми, на смирения Твой раб! Господи Боже мой! Не ме оставяй!

Когато военачалникът видял, че светият мъченик е целият в рани и кръв, му казал:

- Няма ли сега да принесеш жертва на боговете?

Светецът отговорил:

- Не ще принеса жертва на бесовете, защото вярвам в Господа Иисуса Христа, Който ми помага; сега се чувствам още по-смел и твърд в мъченията; преди очакването на мъките донякъде ме смущаваше, но щом започнах да понасям страданията, ме укрепил Христовата сила и усетих в себе си готовност да понеса мъки, дори още по-големи и страшни, понеже твърдо вярвам и се надявам на моя Господ и Бог. Но знай, че колкото повече мъки ми причиниш, толкова повече полза ще ми сториш; на колкото по-големи мъки ме подложиш, за толкова по-голяма благодат ще ми станеш ходатай пред Бога.

Военачалникът, разярен от тия думи на светеца, заповядал да го бият по устата с оловни дъски. Докато мъчителите обезобразявали прекрасните страни на светеца, военачалникът му говорил:

- Принеси жертва на боговете и ще се избавиш от още по-страшни мъчения, приготвени за тебе.

Светецът му отговорил:

- За предстоящите мъчения мисля толкова малко, колкото и за тези, които вече изтърпях.

Военачалникът казал:

- Как така ти, който си воин и при това не си се учил на книги, така разумно ми отговаряш?

Отговорът на светия мъченик бил:

- Светият Дух дава на рабите си търпение и им помага да отговарят на съда, защото нашият Спасител, Господ Иисус Христос, е казал на учениците Си: “и кога ви предават” на князе и владци, “не се грижете, как или що да говорите; защото в оня час ще ви бъде внушено, какво да кажете; защото не сте вие, които ще говорите, а Духът на Отца ви, Който говори във вас”.

Тогава коментарисият Антонин казал на светеца:

- Каква полза имаш от многословието си, нещастнико, щом се противиш на царската заповед и заради това приемаш мъчения? Но ето, сега ще започнат да те измъчват още повече; тогава непременно ще изпълниш заповяданото.

Светецът му отговорил:

- Иди си от мене и по-добре увещавай самия себе си. Ако не послушах воеводата, макар и да ме подложиха на много мъки, нима ще послушам тебе?

След това военачалникът заповядал да затворят мъченика в тъмницата на град Перинт, в Тракия. Тук той останал седем дни.

Докато Акакий се намирал в тъмницата, радвайки се в Господа и благодарейки Му, че го е сподобил да пострада заради святото Му име, военачалникът Вивиан получил послание от тракийския управител Флакин; в него на Вивиан се нареждало да иде във Византия заедно с всички затворници. Военачалникът веднага тръгнал на път, а с него и

Акакий с няколко затворници за други престъпления. Светият мъченик изнемогвал по пътя от раните, от железните окови, от глад и жажда, а също и от продължителното и бързо пътуване, още повече че съпровождащите го войници били немилосърдни и често го биели, принуждавайки го да върви по-бързо. При тия страдания светецът не се надявал да остане жив и мислел, че иде крайт му; затова дълго молел стражарите да спрат за малко, за да се помоли на Бога; но молбата му не била изпълнена. Когато спрели на едно място за нощувка, той вдигнал очи към небето и започнал да се моли така:

- Слава на Тебе, Боже, задето по благоутробието Си явяваш милосърдието Си на всички, които Те обичат! Слава на Тебе, призовал мене, грешника, за тоя подвиг! Слава на Тебе, Господи Иисусе Христе, задето знаеш немощта на нашата плът и ми даваш сили да понеса мъченията! Сега, Владико, като виждаш, че съм окръжен от всички страни с толкова много страдания, така че и самата ми душа иска да се освободи от плътта, прати Твой свети ангел да изцели раните и да облекчи страданията ми; или пък направи така, че мъчителите ми да ме предадат по-скоро на смърт, за да дойда по-скоро при Тебе, моя Господ.

Докато светецът се молел на Бога с тия думи, внезапно над онова място се появил облак, а от облака се чул глас да казва:

- Акакий, бъди мъжествен и се укрепявай!

Тоя глас чули всички - и воините, и затворникът, чудили се и казвали един на друг:

- Нима и облаците могат да говорят като хората? Кога някой е чувал това, което чуваме сега ние?

И всички се дивели на станалото. Мнозина от затворниците, като чули тоя глас, повярвали в Господа Иисуса Христа, Сина

Божий, и като паднали в нозете на свети Акакий, усърдно го молели да ги научи на истините на християнската вяра. А светият Христов мъченик беседвал с тях по пътя и ги поучавал така:

- Макар досега да съм се упражнявал не в книжна мъдрост, а в задълженията на воинското звание, аз съм възпитан в дома на свещеник, защото произхождам от свещенически род. Помня, че съм чувал от свещениците, че Бог, желаейки да спаси прогонения от рая човек и да го освободи от ада, е пратил в света съпредвечното Си Слово, Своя Син; а Синът Божий, като дошъл в света, приел плът от Пресветата и Пречиста Дева Мария и образа на човек; после претърпял кръстна смърт, за да поправи с кръстното дърво греха на Адам заради непослушанието на Божиата заповед; за да дарува спасение на осъдения човек, Той Сам платил за нас дълга към Божието правосъдие с доброволното Си страдание на кръста. С разпъването на кръста Синът Божий унищожил книгата на нашите грехове, победил нашата смърт със Своята смърт, пленил ада, посрамил цялата дяволска сила и я направил нищожна. Когато пък Синът Божий поразил всички бесове и "портите медни съкруши и оковите железни разкъса", възкръснал от мъртвите на третия ден и с това дал на човешкия род възможност да възкръснат всички и да живеят вечно в идващия век. А този видим свят е нищожен и ще съществува кратко време.

Като слушали тия и подобни слова на мъченика, затворниците с радост се обърнали към християнската вяра.

Когато настъпила нощта, пътниците спрели да пренощуват в едно близко село. Тук в полунощ затворниците имали чудно видение - неколцина юноши, облечени в светли одежди (това били свети ангели), като че от воински чин, беседвали със свети Акакий. Като видели това, затворниците помислили, че

роднини и приятели на Акакий дошли да го посетят през нощта, понеже се бояли от мъчителя.

На другата сутрин всички тръгнали на път. В тоя ден вървели много бързо и до вечерта стигнали във Византия; а през нощта спрели да пренощуват в една къща. И тая нощ, както и предишната, затворниците видели същите юноши да беседват със свети Акакий, и забелязали, че те умиват с топла вода раните на мъченика и ги изцеляват. Като гледали това, си мислели:

- Наистина, това видение е от Бога, защото не хора, а ангели са идвали оная нощ при светеца; и тая нощ свети ангели го посещават.

На сутринта всички били затворени в тъмницата. А свети Акакий по разпореждане на началника бил затворен отделно от другите, във вътрешното отделение; той бил окован с железни окови и стегнат с дървени пранги; никого не пускали да беседва с него, нито пък му давали да пие и да яде, защото мъчителите искали с глад, жажда и тежки страдания да го накарат да се отрече от Христа и да изпълни тяхната заповед - да се поклони на идолите; а другите затворници пък били оставени във външното отделение на тъмницата.

Преди да настъпи нощта, затворниците се удостоили да видят същото дивно явление - във вътрешното отделение засияла ярка светлина; като се приближили към прозорците, за да видят какво е това, видели няколко светли мъже, които освободили мъченика от оковите, изцелявали раните му и му предлагали чудна, бяла като сняг храна и питие.

Така ставало всяка нощ и затворниците съобщили на тъмничаря. През нощта той отишъл до прозореца и видял същото. Но когато влязъл във вътрешното отделение на тъмницата, не намерил никого, освен светия мъченик в окови.

Това хвърлило тъмничаря в голям страх.

Когато изминали седем дни след пристигането на затворниците във Византия, военачалникът Вивиан седнал в съдилището и призовал на разпит свети Акакий. Като видял, че Христовият мъченик е здрав телесно и с радостно лице, Вивиан се изумил, понеже се надявал да го види болен, изнемогнал от раните и оковите си, от глада, жаждата и продължителното пътешествие. Вивиан решил, че стражите са облекчили страданията на светеца, затова много се разгневил срещу тях и им казал:

- Нима не ви заповядах да затворите този човек във вътрешното отделение на тъмницата, да го оковате в пранги и железни окови и да не му давате никаква храна и питие? Но вие го държахте на свобода и му помогнахте да се избави от раните си. И ето, виждам го сега още по-здрав и цветущ на лице, отколкото преди.

Коментарисият Антонин му отговорил:

- Както заповяда, военачалнико, така и изпълнихме всичко. От Перинт до този град го водехме в тежки железни окови; претегли ги и сам ще се убедиш. В този град го затворихме в най-вътрешното и тясно отделение на тъмницата и никой от войниците не му даваше нито храна, нито питие. Питай тъмничаря и ще научиш дали направихме всичко както заповяда, или не.

Военачалникът веднага повикал тъмничаря.

Когато оня се явил, в гняв му рекъл:

- Защо ти, нещастнико, не изпълни заповедта ми, но позволи на Акакий да се храни и да лекува раните си, та сега е толкова здрав телесно, че е напълно годен за война.

А свети Акакий забелязал:

- Сила и твърдост ми даде от небето Подвигоположникът Иисус Христос, Който ме изцели от раните и ме направи здрав.

Военачалникът в гняв извикал:

- Бийте го по лицето и смажете устата му, за да не говори занапред, когато не го питат.

Слугите почнали да бият светеца. А военачалникът казал на тъмничаря:

- Какво ще ми отговориш, нещастнико?

Оня казал:

- Кълна се в твоята власт, че сторих всичко, което заповяда да сторя. Държах го много строго и всячески го притеснявах; но имаше някои, които го хранеха и лекуваха, и това знаят всички, заключени в тъмницата. Разпитай ги и ако чуеш друго - ето, в твои ръце съм, прави с мене каквото искаш. Често пъти ни се струваше, че при него идват някакви воители, при това един го освобождаваше от оковите, други умиваха раните му и ги лекуваха, а трети му носеха храна и питие и дружески беседваха с него. Всичко това ми казаха затворниците, доведени заедно с него от Перинт; казваха, че същото ставало и по пътя, и тука, в тъмницата. Но аз не вярвах на думите им, затова исках сам да видя тия светоносни мъже; и наистина, с очите си видях това, което ми предадох. И когато внезапно отворих вратата и влязох във вътрешното отделение на тъмницата, за да разпитам Акакий кои са посетителите му, откъде идват и как проникват през затворени врати, не намерих никого, освен самия затворник, окован в пранги и железни окови; понякога го намирах да се моли на Бога, понякога - да спи.

Като изслушал тъмничаря, военачалникът му казал:

- Ти, окаянико, вероятно си вземал злато от роднините на Акакий и си ги пускал при него с храна, питие и лекарства.

И веднага заповядал да бият пазача с железни пръчки.

Докато го биели, пазачът възкликнал:

- Моля те, военачалнико, най-напред разпитай внимателно как беше работата; ако се окаже, че не е така, както ти разказах, тогава ме убий.

Воеводата рекъл:

- Значи тоя човек е чародей и влъхва.

Пазачът отговорил:

- Казах ти онова, което сам видях; а дали е чародей, или не - това не зная.

След това военачалникът заповядал още по-силно да бият тъмничаря. По такъв начин този тъмничар неволно пострадал заради Христовия мъченик. А свети Акакий, като гледал това, се присмял на неразумието на военачалника, макар устата и страните му да били смазани. Като видял това, военачалникът още повече се разгневил и с ярост казал на мъченика:

- Нима ще се надсмиваш над нас, като се надяваш да се спасиш с вълшебството си?

Светецът отговорил:

- Не мисли, че ти се присмивам и се радвам на погибелта ти; не, боли и страда сърцето ми заради вашата вечна погибел; вие самите се смеете и издевателствате над нас, защото, оставили истинския Бог, Твореца на небето и земята, Виновника за всичко съществуващо, се покланяте и въздавате

божествено почитание на камък и дърво.

След тия думи военачалникът заповядал на десет воители да бият мъченика с дъбови пръчки по корема и гърба. Търпеливо понасяйки побоищата, мъченикът говорел:

- Господи Иисусе Христе! Помогни на Твоя раб!

И се чул глас от небето да укрепява светеца; при това воините, които нанасяли ударите, сякаш се вкаменили и не могли да подигнат ръка срещу мъченика. А военачалникът, като не знаел какво да прави, решил да го прати при пристигналия по това време във Византия управител, на когото написал такова послание:

“На любезния и достославен съдия Флакин, управител на Тракия, от военачалника Вивиан - бъди здрав. Предадох на различни мъчения Акакий, защитника на нечестивата християнска вяра. Фирм, началникът на мартисийския полк, ми го прати преди двадесет дни, задето не се подчиняваше на царската заповед. По никакъв начин не можах да го накарам да се подчини на императорския указ. Понеже ти можеш да накажеш още повече този човек, го пращам на тебе, заедно с описание на деянията му, направено от коментарисия”.

Като прочел посланието на Вивиан, управителят заповядал да затворят мъченика в тъмница, но без окови и без голяма охрана; направил така, защото жена му била християнка и с много сълзи го убедила да не мъчи дълго християните, довеждани при него на разпит, а по-скоро да ги предава на смърт, щом като не може да ги освободи.

След пет дни той извикал мъченика при себе си, като предварително наредил да прочетат описанието на всичките му дела - историята на страданията му, изпратени от военачалника Вивиан. Управителят много се учудил както на

жестоките мъчения, така и на мъжеството на свети Акакий, и силно порицавал Вивиан, че така дълго е мъчил човек с воинско звание, а не го е предал по-скоро на смърт. Като разбрал, че по никой начин не може да отвърне свети Акакий от изповядването на Христовото име, управителят заповядал да му бъде отсечена главата извън града. Когато повели светията, той възкликнал към Бога:

- Колко бих искал да Те възхваля, Източниче на живота, Христе Сине Божий, задето беше толкова благ и милостив към мене, грешния, че ме сподоби с мъченически подвиг!

Когато стигнал до мястото на посичането и измолил от воините време за молитва, паднал на колене и казал:

- Слава на Тебе, Боже! Подобава да Ти бъде въздавана непрестанна хвала, задето се прославяш в нас, хората, обременени с грехове; и колкото повече Свои милости ни явяваш, колкото повече наши грехове прощаваш, толкова по-силно и ярко сияе славата на Твоето благоутробие и неизразимо милосърдие. Да бъде благословено светото Ти име, Боже, понеже сподоби мене, недостойния, с тая голяма чест - правото да се наричам мъченик Христов. И тая велика чест ми дарува не заради някакви мои заслуги, но единствено поради Своята неизречена благост и неизразимо милосърдие. Прославям и възхвалявам Тебе, Господи Боже Израилев, с Единородния Ти Син и Светия Ти Дух, защото на Тебе подобава да се въздава слава, чест и поклонение сега и всякога, и во веки веков. Амин.

Като казал това, светецът склонил глава под меча и бил посечен.

Така завършил страданието си за Христа свети мъченик Акакий. Честното му тяло било погребано с християнски почести на мястото на посичането му; то се наричало

Ставрион. Всичко това станало при царуването сред
езичниците на Максимиан, а сред християните на нашия
Господ Иисус Христос, на Когото въздаваме слава, чест и
поклонение во веки. Амин.

ЧЕТИ-МИНУТЕ

{{_LINK1_}}